

Místní akční skupina Frýdlantsko-Beskydy prostřednictvím dotace z Operačního programu Zaměstnanost podpořila projekt Mobilního Hospice Strom života, jehož cílem je podpora a osvěta neformálně pečujících osob na našem území. Realizace projektu začala už na začátku tohoto roku, a na základě toho jsme vyzpovídali jejich pracovníky, aby nám o tomto projektu a o jejich organizaci něco málo pověděli.

1. Popište nám prosím ve zkratce činnost Mobilního Hospice Strom života.

Mobilní hospic Strom života pečuje o nevléčitelně nemocné děti a dospělé, u kterých byla vyčerpána veškerá možnost léčby vedoucí k uzdravení, přejí si zůstat doma a důstojným způsobem prožít závěr svého života mezi svými blízkými. V každodenní praxi se zaměřujeme na uspokojování potřeb a přání pacienta, pečujících a jeho blízkých. Poskytujeme tři základní typy služeb:

- Zdravotní služba poskytuje zdravotní a lékařskou péči dle nejnovějších poznatků paliativní medicíny. Je dostupná ke konzultacím a pohotovostním výjezdům 24hodin, 7 dní v týdnu.
- Terénní odlehčovací služba poskytuje plnou podporu osobám se sníženou soběstačností z důvodů věku, chronického onemocnění anebo zdravotního postižení. Naše sociální služba je poskytována jak uživateli, o kterého je pečováno v přirozeném prostředí – doma, tak rovněž osobě pečující, aby mohla nabrat nové síly a zároveň si dopřát tolik potřebný odpočinek od péče.
- Odborné sociální poradenství informuje nemocné a jejich blízké o jejich možnostech, pomáhá s volbou řešení v tíživé životní situaci způsobené nevléčitelnou nemocí blízkých, pomáhá umírajícím lidem vyrovnat se s jejich těžkou životní situací a pomáhá lidem vyrovnat se se ztrátou blízké osoby.

2. Kdy jste zahájili svou činnost a jak dlouho působíte na území Frýdlantsko – Beskydy?

Vznikli jsme v září roku 2014. První zaměstnance jsme měli od 1. 1. 2015 a připravovali se na příjem prvního pacienta, který nastal 14. 2. 2015. Od té doby poskytujeme péči na území bývalých okresů Nový Jičín, Frýdek-Místek a Vsetín. Na území MAS Frýdlantsko-Beskydy tak působíme v podstatě od našeho vzniku. Základna a první jednotka naší služby je v Novém Jičíně a druhá jednotka, která vznikla hned v lednu 2015, je v Rožnově pod Radhoštěm. V následujících letech jsme otevřeli pobočky ve Zlíně, Havířově a Přerově.

3. Prostřednictvím dotací z Operačního programu Zaměstnanost přes MAS Frýdlantsko-Beskydy realizujete projekt Podpora a osvěta neformálně pečujících osob. Kolik už takových podobných projektů jste realizovali nebo v současné době realizujete a na jakém území?

V současnosti takto realizujeme tři projekty z MAS a jeden přímo z MPSV. Projekty přes MAS realizujeme na území MAS Frýdlantsko-Beskydy, MAS Hranicko a MAS Laško. Obdobný projekt realizovaný přímo z MPSV pokrývá území mimo tyto MAS, tedy i větší města a území jiných MAS. Naše služby totiž nabízíme celkem ve třech krajích – Moravskoslezském, Olomouckém a Zlínském.

4. Je získání dotací jedním z důležitých příjmů pro fungování mobilního hospice?

Určitě ano. Hlavně registrované sociální služby jsou postaveny na dotacích. My máme odborné sociální poradenství zaměřené na pečující, pacienty a pozůstalé. Dále odlehčovací terénní službu, která je poskytována jak uživateli (pacientovi), o kterého je pečováno doma, tak rovněž osobě pečující, aby

mohla nabrat nové síly a zároveň si dopřát tolik potřebný odpočinek od péče. Projekty realizované z MAS se zase zaměřují na služby poskytované nad rámec zákona 108 o sociálních službách, a to převážně na podporu pečujících osob. Bez dotací bychom tuto podporu pečujícím osobám poskytovat nemohli.

5. Hlavním cílem projektu Podpora a osvěta neformálně pečujících osob v MAS Frýdlantsko-Beskydy, který realizujete prostřednictvím dotace přes MAS Frýdlantsko – Beskydy, je podpora pečujících osob. Kdy začala realizace projektu a kolik pečujících osob a v kterých obcích jste již za dobu realizace podpořili?

Projekt jsme zahájili 1. 1. 2020. Za první monitorovací období, tedy do konce června tohoto roku, jsme podpořili 14 osob, každého mezi 40 a 60 hodinami přímé podpory. Podporu telefonickou poskytujeme nad rámec přímé podpory, mluvíme zde tedy opravdu o podpoře, kdy byl u pečující osoby fyzicky přítomen náš pracovník. Každý měsíc takto podpoříme zhruba 3 osoby. Všechny podpořené osoby byly z území MAS – jednalo se o osoby z Janovic, Malenovic, Ostravice, Pržna, Bílé, Čeladné, nejvíce pak z Frýdlantu nad Ostravicí.

6. Můžete nám popsat, v čem přesně spočívá podpora těchto osob?

Podpora pečujících osob spočívá převážně v edukaci těchto osob v péči o umírajícího a v jejich podpoře sociální. Náš pracovník dojíždí za pečující osobou a učí ji, jak se o umírajícího správně starat, jak správně manipulovat s kompenzačními a asistivními pomůckami, dále pak poskytujeme pečujícím poradenství a podporu v oblasti sociální. Pro lepší představu: mezi běžné úkony, které náš pracovník při návštěvě pečujícího vykonává, patří např. edukace pečujícího v polohování, podání stravy vleže a vsedě, v odlehčovací manipulaci při práci s nemocným, zprostředkování setkání mezi rodinnými příslušníky, vyjednání včasného termínu sociálního šetření v rámci různých příspěvků, komunikace s praktickými lékaři při vyřizování příspěvků na péči, řešení zájmu dětí s OSPODem (Odbor sociální právní ochrany dětí), pomoc a podpora při realizaci tzv. posledních přání, práce s osobami blízkými před úmrtím blízkého člověka atd.

7. Cílovou skupinou jsou pečující osoby, které se starají o své umírající příbuzné. Jaké zdravotní diagnózy převažují a jaké jsou prognózy těchto osob v době, když začnete do rodiny dojíždět a jak dlouho průměrně trvá vaše podpora?

Převládají hlavně onkologické diagnózy. Prognózy našich pacientů jsou různé, a sice od týdne až po měsíc nebo dva. Stane se, že máme pacienta v péči třeba tři měsíce, ale také jen několik hodin. Medián péče je v naší organizaci 17 dní.

8. Můžete našim čtenářům přiblížit konkrétní podporu pečující osoby na našem území? V čem práce spočívá? Jaké jsou úskalí a naopak radosti?

Jak už bylo řečeno výše: podpora pečujících spočívá především v edukaci pečujících v péči o nemocného a v poskytování podpory a poradenství v oblasti sociální. Náš pracovník dojíždí za pečujícími osobami dle jejich potřeb. Někdy ho navštíví jednou týdně, jindy i dvakrát denně. Někdy u něj stráví hodinu, jindy celý den. Mezi největší úskalí takové podpory patří hlavně čas. Přestože pracovník poskytuje podporu osobám na plný úvazek, někdy to prostě nestačí. Umírání je doba, kterou si nenaplánujete v diáři dopředu. Je potřeba být stále v pohotovosti na telefonu a pečujícím k ruce. Navíc jsou od sebe pečující osoby vzdáleny mnoho kilometrů, obzvláště na území MAS Frýdlantsko-

Beskydy často pracovník překonává nejen vzdálenosti, ale také terénní nerovnosti. Práce s pečujícími osobami je však také velmi radostná. Podpoření pracovníkovi projevují vděčnost, jsou rádi za možnost účasti na projektu, za pomoc, které se jim dostává. Děkovné dopisy a slova jsou pak pro práci tím nejlepším motorem.

9. Jakým přínosem je pro Vás dotace, kterou jste přes MAS Frýdlantsko-Beskydy získali?

Dotace z MAS je velkým přínosem. Díky dotaci máme možnost vykonávat činnost, na kterou v běžné hospicové praxi není prostor. Podpora pečujících je něco, co by bez dotací zatím bohužel realizovat nešlo. Hrazená péče se zaměřuje na úkony spojené s pacientem, pečující jsou na druhé koleji, nikdo s nimi v systému nepočítá. Přitom jsou těmi nejdůležitějšími – bez nich by naše služby fungovat nemohly. Když naučíte pečující osobu, jak správně manipulovat s nemocným a přitom si nezničit záda, jak si vyřídit příspěvek na péči, aby nebyl v hmotné nouzi, jak mluvit s dětmi a blízkými o smrti, poskytnete mu více než jen momentální přítomnost pracovníka. Poskytnete mu návod, jak se s nelehkou situací poprat a vyrovnat, jak si zachovat vlastní život a přitom být nablízku nemocnému příbuznému. A v neposlední řadě mu ukážete cestu, po které může kráčet dál, až zde ten nemocný příbuzný už nebude.

10. Kolik má Strom života zaměstnanců a jste schopni poskytnout péči všem osobám, které se na Vás obrátí, nebo musíte některé pečující odmítat z důvodu nedostatečné personální kapacity?

Strom života má 82 zaměstnanců. A stále je to málo. Bohužel se stává, že nám lidé zemřou dříve, než jsme schopni je přijmout. V současné chvíli máme 79 pacientů. Jsme kapacitně největším mobilním hospicem v České republice. Ostatní mobilní hospice mají kapacitu max. 25 pacientů v jednu danou chvíli. Přesto, že se snažíme, nezvládneme přijmout všechny, kteří se na nás obrátí.

11. Působí na území MAS Frýdlantsko-Beskydy i jiné mobilní hospice, a pokud ano, spolupracujete spolu, a jak taková spolupráce probíhá?

Víme, že na území existují služby domácí péče, které uvádějí, že poskytují také péči paliativní. V kontaktu s nimi ovšem nejsme. Mobilní hospic s komplexní službou v této oblasti kromě nás není.

Děkujeme moc za rozhovor.